

TOVERI (THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workers Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office. Phone: Office 365, Editorial Dep't 872 Post Office Address: TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF

Elia Sulkkanen, Managing Editor, Sulo Syyänen, Alex Sevo, Toivo A. Johnson, A. N. Koskela.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Työttömyyden kirous

Työttömyyden lisääntyessä kautta maan, lähimmän tulevaisuuden synkkänä irvistää miljoonille työläisille, alkavat kapitalistiset shakaalit riemuisan ulvontansa. Työttömyyden ruumiinhaju hievelee suloisesti heidän vaauihin. Täynnään ovat julkaisut kapitalististen "taloustieteilijäin" selostuksia näkyvistä merkeistä, jotka viittaavat paluuta takaisin "normaalioloihin". Aikakausjulkaisussa "Forbes Magazine" kirjoittaa muuan niistä "ekonomisteista":

"Työttömyys alkaa vallita teollisuuskeskuksissamme; ja tämä seikka vaikka sen on onnettomuudeksi yksityisille, voi koittaa sinunukseksi suurille joukoille. Se voi aiheuttaa persoonallisia kärsimyksiä pienelle vähemmistölle, mutta se auttaa työheijonnan kohoamista, siten halventaen elinkustannuksia ja kohottaen kansamme laajien joukkojen elinmukavuus tasoa. Edelleen, monet niistä, jotka nykyään ovat työttömiä, vain kärsivät rangaistuksen työmailla loikoilemisesta tai siitä, että pakottivat palkat niin korkeiksi, ettei yleisö tahoton ostaa heidän työnsä tuotteita."

Se "pieni vähemmistö", josta tämä kirjoittaja mainitsee, käsittää jo 3,000,000 työtöntä ja luku lisääntyy pelottavassa määrässä. Osottaakseen, ettei tässä maassa tule olemaan työläisten puuttetta tulevaisuudessa, vakuuttaakseen työstäjille, joka voinee jonkunverran murhetta nykyisen liikkeisähdäksen johdosta, että tilanteen täytyy parantua — työstäjille — tämä kirjoittaja edelleen sanoo, että siirtolaista saapuu nykyisin Yhdysvaltoihin noin 80,000 kuukaudessa ja että luku pikapuolin lisääntyy saataantu hanteen. Vallitseva työttömyys ja suuri siirtolaistulva yhdessä luovat pian suunnattoman työttömien ylijäämän työstäjien sydämen ilostuttamiseksi.

Samassa julkaisussa on useampia kirjoituksia maan tunnetuilta teollisuudenharjoittajilta ja finanssimiehiltä. Eräs heistä kirjoittaa:

"Työ on saatava tasotetuksi ennenkuin voidaan päästä oikealle pohjalle, ja näyttää siltä kuin tarvittaisiin leipälinjoja työläisten vakuuttamiseksi tässä asiassa. Se mitä nyt tapahtuu oli odotettavissa; minä selvästi odotin sitä. Paras asia muuten mikä mahdollisesti saati syntyy. Tosin se merkitsee hetkeksi hyvin jännittyneitä leivontuutta. Emme voi välttyä siitä, eikä meidän pitäisi koettaakaan jos voimmekin. Se on sekä tarpeellista että palenematonta."

Niin hävyttömiä kuin tuommoiset lohdutukset ovatkin, täytyy panna merkille näiden lausuntojen röhkyä rehellenä suorasukaisuus ja peittelemättömyys. Milloinkaan ei amerikkalainen kapitalismi ole puhunut peittelemättömmän. Hän tuntee itsensä kaikiksi, äärettömästi rikastuneena ja siitä johtuvasta vallasta tietoisena hän arvostelee päivän polttavia kysymyksiä omalla mittapuullaan, tulkirjojen tulopuolella. Työläisten elämä, uno, toimimeentulo ei ole mikään tekijä yhteiskunnallisen elämän prosessissa; työläisten laajat joukot ovat hänen laskuissaan elontonta, tunteetonta massaa, rakka-anetta, josta peruseräntä voittaa. Mitä enemmän työtöntä "raaka-ainetta", sen parempi. Sitä pikemmin päästään "normaaliin" ja sitä halvemmalla voidaan sitä ostaa voittojen jauhamiseen. Sillä nyt on so-takeimottelu loppunut; nähtynyt Europa ei enää kykene ostamaan; nyt on jälleen kiristettävä voittoja oman maan työläisten selkänahasta. Sentähden ovat leipälinjat tarpeelliset, sillä nälkäruoska opettaa työväkeä alistuvaisuuteen. Se

osuus mikä sodan synnyttämästä hyvänä aikana joutui työläisille, on jo siirtynyt kapitalistille, nämä voivat huolettomana kestää pulakauden yli, mutta työläinen, hänen täytyy alistua leipälinjan kouluun. Ei siis mitään suuremista kapitalisteille. Ja samalla kuin työväestö kurjistuu, täytyy poistaa kaikki sodanaikaiset asetukset, jotka pakollisista syistä, jossain määrin rajoittivat keinottelua. Tässä sopii mainita virkaanvalitus presidentinehdokkaan, senaattori Hardingin, lääke Amerikalle:

"Meidän täytyy poistaa ja peruuttaa joukon toimeenpanevia määräyksiä ja lakeja, jotka eivät voineet estää profiteerausta ja kohtuuttomia liikemenetelyjä vaan jotka ainoastaan kykenevät saattamaan Amerikan liike-elämän tuuliajolle ja arkailevaksi. Meidän on uudistettava tariffimme, ja tällä kertaa erikoisella huolella Amerikan maanviljelystä ja Amerikan tehtaita uhkaaviin uusiin vaaroihin nähden. Meidän täytyy uudellen sovitella veromme, vapautuaksemme sen asettamista rasituksista luomisen tuottamisen tahdolle, olkooppa tämä tahto suurten korporatioiden tai yksilöiden. Meidän täytyy antaa hallituksen avustusta ja yhteistoimintaa liikkeille, meidän täytyy suojella Amerikan liike-elämä kotoisilta ja ulkoisilta vaaroilta, lisäämällä kauppalavastuomme ja palauttamalla kansalaisillemme kunniallinen Amerikan suojelus siellä, minne hyvänsä nämä menevätkin oikeutetuille asioille."

Tässä tulevan hallituksen ohjelma lyhykäisyydessään. Liike-elämän etuja tullaan suojelmaan — ainoastaan niitä. — Takaisin normaalioloihin — työttömyyteen, alhaisiin palkkoihin, pitkiin työpäiviin — siinä kapitalistien kultainen motto tänä päivänä. Sanomattoman köyhiä, sisällyksetön ja tunkkainen on kapitalismin henkinen olemus tällä hetkellä. Pelkkää synkkyyttä ja toivottomuutta se lupaa suurin sanoin työläisten laajoille joukoille.

Tilatkaa ja levittäkää joulukirjallisuutta. Työvän Kalenteri, 1921, hinta \$1.00; Työmiehen Joulu, hinta 40c; Lasten Joulu, hinta 25c. Nykyaikaisista tärkeimmistä kysymyksistä arvokkaita selostuksia. Jokaiselle välttämätöntä tietoa. Lähettäkää tilauksenne ajoissa osoitteella: Toveri, Box 99, Astoria, Ore.

TERÄSTRUSTIN VOITOT

Työttömyys levenee maassa. Huono aika on ovelta. Mutta suuret korporatiot silti näyttävät entistä suurempia voittoja. Se on muuten niin tavallista, että tuntuu vanhalta jo tämän asian mainitsemiseen. Työttömyys ja pulakausi juuri lisää suurien korporatioiden voittoja, nurjatta pienyrityksiä ja näkinnyttä kansan syviä rivejä. Julaistun raportti osoittaa, että Yhdysvaltain terästrustin voitot tämän vuoden kolmannelta neljännekseltä nousivat \$48,051,540:iin. Tämä on puhdasta voittoa tuloista, joista on otettu pois federaaliverot, yhtiön menot tuotantokustannuksiin ja bondien korot. Tältä ajalta saatu voitto on lähes viisi miljoonaa dollaria suurempi kuin viime vuoden kolmannelta neljännekseltä.

Tämän vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen voiton määrää kuvaavat numerot osottavat trustin kokonaistuloksi 133,296,264 dollaria, josta osakkeenomistajille on jaettu 82,995,957 dollaria tullen siitä heille yksitoista dollaria osaketta kohden.

TEOLLISUUSPULAN SYITÄ

Käsittelevät porvarit eri tavalla. Häikäilemättömän orjavallan selitys kuuluu yksinkertaisesti: me tarvitsemme pulan, jotta voimme nurjuttaa työläiset ja pakottaa ne syömään heiniä leivän asemasta. Mutta hienotunteisemmat selittävät asiaa laajemmin. Mr. Herbert Hoover käsittelee kysymystä A. F. H. loimeenpanevan komitean kokouksessa ja hän selitti, että luoton liiallisesta rajoittamisesta johtuu pula, mutta myönsi sellaisen rahatalouden hoitamisen kannalta olevan välttämätöntä. Pankkimiehet eivät lainaane teollisuuden harjoittajille koska yritykset ovat epävarmoja ja markkinoilla vallitsevan epäedullisen tilanteen takia. Kas-tässä oikea finanssiherän selitys. Vaikka Yhdysvaltain pank-

kiirien kultavarat käsittävät puolet maailman kultavarastoista, niin ei voida antaa luottoa sille kulta joutuisi varastoista liikkeelle ja sen liikkeelle laskeminen on epävarma niille, jotka noita varastoja hoitavat.

Kapitalisti istuu kultakassojen päällä, vaanii niitä kuten keskiajan luostarimunkki Kristuksen luita. Tehtaat suletaan ja työttömyys levenee. Mutta teollisuusherrat joutuvat tekemään pyhäkuvan noiden kultakunkaiden edessä joka merkitsee sitä, että imperialistinen finanssikapitalismi kasvaa vil-lässään pulan seurauksena.

KALENTERI AMERIKAN SUOMAL. TYÖVÄELLE, 1921, ON VALMISTUNUT

Suuri lähetys Kalenteria on juuri saapunut. Kalenteri on huolellisesti toimitettu, sisältäen runsaan valikoiman tärkeitä yhteiskuntataloudellisia, valtiollisia ja historiallisia kirjoituksia, kosketellen tietyistä etupäässä ajan tärkeitä tapauksia. Kuvitus on rikas ja monipuolinen.

Kalenteriosastossa koristavat taiteellisesti kuvat kuukausitauluja ja oikeanpuoleisella sarakeella on kronologinen luettelo etenkin viime vuosien tärkeitä, etupäässä työväenliikkeitä koskevista tapauksista. Näiden jälkeen seuraa parikymmentä sivua yhteiskunta-taloudellisia tilastotietoja, jotka ovat erittäin arvokkaita tietolähteenä. Kirjotuksia on useita, kuten Venäjän taloudellista rakentamista valaiseva "Venäjän taloudellisen elämän järjestäminen", yleis-taloudellinen tutkimus "Sodan seuraukset kapitalismin tuomarina", "Valheitten päiväkirja Venäjän päiväkirjasta" on tarkka selostus kapitalistisen sanomalehdistön suhtautumisesta köyhälistön vallankumoukseen ollen tavallaan lyhyt historia imperialistien vehkeilystä Neuvosto-Venäjää vastaan sen alkuaikojta saakka; kirjotuksessa "Karjalan työkansan kommuuni" selostellaan veljeskassamme vapaan neuvosto-vallan syntyä, sen aluetta, luonnonrikkauksia, teollisuutta ja kehittymisen mahdollisuksista, ker-rassan mielenkiintoinen esittelmä; Amerikan suomalaiselle siirtolaisväestölle erityisesti mielenkiintoinen on kirjotus "Minnesotan lakkomiesten vuodelta 1907"; jokaisen myöhemmin tähän maahan saapuneelle suomalaiselle työläiselle, joka ei lähemmin tunne senaikuista liikkeellemme tärkeitä tapauksia, on tämä historiallinen katsaus hyödyllinen luettavaksi. Näiden ohella on useampia muita hyviä kirjoituksia — joku toisarvoisempikin, ja lopussa on pitkä katsaus erimaiden työväen taloudellisiin liikkeisiin.

Runoja on useita, niinpä Simonin runosuonesta on taas tippunut muutamia näytteitä. Ja kuten jo sanoimme on kuvitus kauttaaltaan rikas ja monipuolinen.

Kalenteri on arvokas, suoraan sanoen välttämätön, jokaiselle suomalaiselle työläiselle. Se on arvokas joulu tai uudenvuodenlahja tuttavalle tai sukulaiselle tässä maassa ja Suomessa. Kirja on kokonaan nähden rikas tietolähde, jota voi käyttää hyväkseen keskusteluissa, viite-tellessä, kirjoituksissa, j. n. e. Hinta on \$1.00. Tilataan Toverin kirjakaupasta, osoitteella: Box 99, Astoria, Ore.

"Työmiehen Joulu" ja "Lasten Joulu" ovat myös arvokkaita julkaisuja, joten Kalenteria tilattaessa ei pidä unohtaa näitä. Nämä kolme julkaisua on saatava jokaiseen kotiin. "Työmiehen Joulu" hinta on 40 c. ja "Lasten Joulu" 25 c.

LÄNNEN LUENTOKURSSIT

Kursseille osaa ottaminen, stipendin jakaminen ja muut asiaan liittyvät seikat ovat vilkkaan pohtivan alaisena nykyään osastoissa ja toveripiireissä. Useat osastot ovat päättäneet jakea ruokarahaa avustukseksi kursseille haluaville tovereille. Sellainen pieni farmiosasto kuin Svensonin osastokin, on päättänyt antaa erälle jäsenlleen \$25.00 avustuksen. San Francisco osasto on päättänyt antaa \$100.00 tähän tarkoitukseen. Portlandin osasto on tarjonnut noin ikään stipendiiä. Aberdeenistä ilmoitettiin jo suvella, että sieltä ainakin tulee muutama toverita kursseille ja että Klubi myöskin mahdollisesti antaa avustusta tovereille, jos sellainen tarpeelliseksi näyttäisi. Nyt ei asiasta ole lähemmin kuulunut, mutta varma on,

että Aberdeenin perukalta tullaan ottamaan osaa kursseille. Kursseille on ilmoittautunut myöskin jo huomattavasti tovereita. Astoriassa on osaston komitealla jo ilmoittautuneita kymmeniä, Portlandissa on noin ikään useita ja samaa kuuluu muualtakin. Ilmoittautuneiden nimet on lähettävä keskusvi-rastoon t. k. 15 p:ään mennessä. Nyt on jo varma, että kursseille haluavia tulee olemaan suuri joukko. Sillä monet ilmoittautuvat vasta sitte kuin kurssien alkamisaika on jo hyvin lähellä. Astoriasta yksin voi tulla kursseille huomattava joukko. Sikäli kuin nyt, näin edeltäpäin voi asiaa nähdä, tulevat nämä kurssit muodostumaan mielenkiintoisiksi ja kaikin puolin tarkoitustaan hyvin vastaaviksi.

Muistakaa: todennäköisesti! Sil-lä mailma on nyt niin konstik-kaalla päällä, ettei tiedä mitä mistäkin paikasta esille purkautuu. Tämä Euroopakin on kuin hullujenhuone.

NYKYAJAN KYSYMYKSIÄ

Ranskalainen kirjailija Henri Barbusse on lausunut nykyisestä tilanteesta m.m. seuraavaa: Eräät ystäväni, sanoo hän, puhuvat mailman sivistyneistön kongressista. Se olisi hullua. Minkätähden halutaan koota "sivistyneistö" yhteen? Miksei tuoda työläisiä? Nyt on aika jolloin tarvitsemme ihmisiä, jotka kykenevät ajattelemaan tosiasiaan perusteella, sivistyneistö rakentaa vain pilvilinnoja. Työläiset, jotka tekevät mailman jokapäiväistä työtä, ovat myös parempia käsittelemään maailman kysymyksiä.

Tänään, jatko Barbusse, työläisiä kuljetetaan ja johdetaan. Huomenna he jo saavat uusia kokemuksia, jotka tekevät nykyisen riistojärjestelmän jatkumisen mahdottomaksi. Kats. Venäjää, siellä työläiset oppivat toimimalla. Ei ole muuta tietä. Kun tarkastatte asiaa, niin huomaatte, että sivistyneistö on se osa kansaa, joka riistää toista kansan osaa. Koko nykyinen järjestelmä nojautuu siihen, että monet tekevät työtä ja muutamat hallitsevat.

Mikä on meidän todellinen asemamme? Me olemme kaikki maailman kansalaisia — kaikki sellaisia, jotka otamme osaa sen työhön ja joiden pitää saada olla osallisina tuon työn tuloksista. Maailman ongelmit ovat meidän probleemejämme. Minkään eristetyn ryhmän tehtävää ei ole yrittää päättää jällelloevien puolesta. Sitä on jo tarpeeksi yrittänyt. Me elämme täällä yhdessä ja meidän täytyy elää tätä kuolla yhdessä.

ENTISYYS TULEVAISUUDEN OPETTAJANA

Kuinka on mahdollista, että työväenluokka monessa maassa on joutunut ja joutuu tilanteeseen, jolloin sen on ilman aatteellista ja teoreettista valmistusta astuttava ihan uuteen taisteluun?

Se johtuu siitä ettei ole otettu entisyyden opetuksia varten. Oli kyllä luettu historiaa, mutta ei oltu luettu oikein. Oli hupelyä yli todellisten kokemusten.

Ainahan niitä erehdyksiä tapahtuu. Jos mieli uskoa jälkiväestöilijöitä, on ihmiskunnan taisteluiden historia ollut miltei pelkkää erehdyksen historiaa. Ja kuitenkin ovat ne olleet sen eteenpäin työntävä voima. "Vallankumoukset ovat historian vetureita", sanoo kai Marx.

Mutta palataanpa vertausten maailmasta kovaan todellisuuteen. Suomenkielinen työväki oli saanut eräitä opettavia varoituksia: Suurlakko 1905, Viaporin päivät 1906.

Eihän nuo nyt niin mailmaa muistuttavia olleet. Mutta nyt jählestäpäin aatellen muistuu mieleen yhtä ja toista, mikä olisi ollut syytä panna merkille. Varsinkin sitten kun tuli maailmakuu varotus 1917, sekä viimeinen varotus saman vuoden marraskuussa. "Historia kertoo itseään". Niin hokevat yhä eräät sanomalehtise-pustajat. Ja vetävät väärää johtopäätöksiä. Sillä tuollaisenaan on se lause pelkkä fraasi. Ihan yhtä tosi (tai valhe) on lause, ettei historia koskaan kertaannu.

Mutta hulluudellakin on lakinsa; ja joka tuntee sen psykologian, voi sen oikeuja jossain määrin arvata. Ihmiskuntaa hulluttaa nyt epätoivo. Se yhteiskuntajärjestelmä, joka tähän asti on kansojen suurta ennemmistöä miten kuten pitänyt hengissä, on mennyt sekaisin. Liikemieskielellään hokevat porvarilliset, että uhkaa vararikko.

Ketä? — Kulasejako? Kyllä sota-ajan huujireita menee pölylle. Menee vanhoja "vankkojakin" kapitalisteja. Mutta ei ne sitä tuolla puheella tarkota. Ne puhuvat "Venäjän vararikosta", "Saksan vararikosta", "Englannin Irlanti-politiikan vararikosta", "Euroopan vararikosta", "koko kulttuurin vararikosta".

No niin hullusti eivät nyt asiat ole, että koko ihmiskunnan koottu kulttuuri olisi menossa nurin. Ei nyt uudistu Rooman häviö. Mutta kapitalistinen mailma on kyllä vararikossa ja sen aikana kootut kulttuuririipheet voi pelastaa vain työväki.

Tuosta näkövinkkelistä asiaa katsoen näkee tässä hulluudessakin jotain järkeä. Kaiken se-kamelskan keskeltä työntyy esille tietoinen voima, joka pyrkii luomaan järjestystä.

Nyt on meillä siis kinnekohta. On katsottava, mitkä voimat tahtovat ja mitkä kykenevät luomaan uutta järjestystä. Ja mitkä ovat vastaan. Sekä mitkä ajelehtivat kumpaistenkin liepeillä.

Ne ovat tietenkin luokkavoimia. Ja niitä arvioidessa on entisyydestä apua. Miten me-

Kuinka työväen olisi pelastettava porvarillinen yhteiskunta

Tällainen nimi sopii paremmin J. J. Ramsay Macdonaldin kirjalle "Työväen Puolueen politiikasta" (A policy for the Labour Party), joka on ilmestynyt syyskuulla 1920. Kun se sisältää mitä tyypillisintä II:n Internationalen kannanottoa, esitte-löön siitä pari näytettä.

Kirjan pääajatus sisältyy lauseeseen: "Labour Party tarjoo kansakunnalle edistyksen ilman vallankumousta ja muutoksen ilman romahdusta (katastrofia)." Keinona parlamentin, "Labour Party tunnustaa parlamentarismin läpikäynnin puutteet, mutta se ei mitenkään hylkää parlamenttia yhteiskunnan julkisen elämän polttopisteenä, kansalaisten edustajana, eikä yleisiä mielipidettä kestävä yhteiskunnallisen muutoksen ainoana luojana."

Mutta sen "yleisen mielipitteen" saamiseksi Työväen Puolueen puolelle niin että tämä saisi käsinsä sekä parlamentin enemmistön että hallituksen, on voitettava eräitä ennakkoluuloja. Ensiksikin: kykenekö työväki hallitsemaan? Kokonaissa-luvussa todistelee Macdonald, kuinka huonosti porvariston ammattipoliitiikat ja hallituspaikoille otetut liikekemie hallitsevat, ja kuinka työväenliike on kehittynyt uusia kykyjä: ammattiyhdistysliiketeerä ja parlamentissa sekä muualla työväen hommissa olevaa intelligenssia, joiden lisäksi hän odottaa apua eri alojen parhaita asiantuntijoita. Hän kokoa viisautensa seuraavaan pöntein: Että ne ainekset jotka muodostavat Työväen Puolueen ja sen järjestöt sisältävät ne kyyty, tiedot ja kokemus, jotka oleellisesti kuuluvat maan luottamusta pyytävälle hallitukselle näinä aikoina." Ja kahdessa luvussa kuvaa hän havainnollisesti, mitä nämä työväenmiehet näyttäisivät ministeripaikoilla. Kun meillä on siitä eläviä kuvia (Tokoi, Noske, Branting), ei meidän tarvitse esittää itsemme siitä kaunomaa-lauksia.

Hauska on Macdonaldin suunnitelma tämän tulevan "työväen" ministeristön kuninkaalliseksi valtaistuinpöheeksi (tasavaltia ei kuulu sen ohjelmaan). Siinä "valitettiin" sitä tilaa, mihin sota on saattanut Euro-paa, aselevon jälkeisen politiikan epäonnistumista. Venäjän nähden noudatettua politiikkaa ja Kansain-liiton heikkoo asemaa. Luvatettiin ottaa entiset viholliset siihen Liittoon ja antaa sen itse määrätä sääntönsä "Kansain Neuvostona eikä pelkkänä hallitusten toimeenpanoelimenä."

Rauhansopimus korjattaisiin, noudatettaisiin julkista ulkopoliittikkaa ja harrautettaisiin asettien riisumista. Taitavalla finanssipolitiikalla selvit-täisiin sotaveloista verotuksilla, "ilman katastrofia" ja kansaa kiinnitettäisiin maahan. Työväen kohoavat tulot

netteli mihin luokkaa tai ryhmä 1905, 1906, 1917, 1918? Mullis-tusten päivinä ne ovat kukin elementtissään. Ja joka niistä noina taistelun päivinä tarkas-ti, se pani merkille niistä jo-tain.

Kaikkille oli yhteistä se, että niiden pyrkimykset kävivät vuosi vuodelta yhä tietoisem-miksi. Niiden esiintymisen päättävämmäksi. Ja jokainen yhteentörmäys — jokainen suu-rempi lakkokin — päättyi e-nemmän tai vähemmän peitet-tyyn uhkaan: odotahan kun ensi kerran....!

Tämä on historiaa. Niin on tähän asti ollut. Ajattelkon kukin itseksensä, tuleeko vielä olemaan. Mitä edellisiä edel-lytyksiä on? Ja mitä uusia on kehitetty? Missä asemassa on mihin luokkaa taloudellisesti ja poliittisesti? Mitä se todella ajattelee, mitä puhuu ja mitä voi panna puheensa ponneksi?

Siinä se on meidän historiam-me. Entisyyden valossa arvioida tulevaisuutta. Entiset taistelulokkemekset kirkastaa u-u-sien ohjeeksi — uusia, jotka eivät ole samanlaiset kuin entiset. Kyllä sen joka sotatie-teilijä tietää, ettei se ensi sota viime sodan kopio ole. Mutta silti hän sitä tutkii — ja koettaa arvailla mitä uusia piirteitä on tuonut uusi tekniikka, uusi armeijanaines, uusi todennäköinen taistelulohja. Ja menestyskellisin on se taistelujen johtaja, joka on läksynsä niin hyvin oppinut, että ne — on uhohtanut, s. o. suurten ratkaisujen hetkinä ei ajattele kaavoja, vaan toimii kehitetyn vaistonsa varassa, ottaen ennakkoluotto-masti, avosilmäisesti huomioon vain juuri sen taistelun edellytykset ja vaatimukset.

K—i.

alkakin porvariston imperialistien politiikka, joka saattaa synnyttää mahdollisuuksia tilanteita, ennemmin "työväenmiehet" saavat enemmistöä parlamenttiin. Ja toiseksi kysymys siitä, onko ihan perusteton porvarien pelko, että Työväen Puolue joutuu "äärimmäisten" vaikutuksen alaiseksi. Nyt näyttää tuo pelko naurattavalta. Jyrkkä sosialistit-ta on sinne päässyt kielletty. Eikä puolueta kontrolloivan ammattiyhdistysjohdon keskuudessa ole pelkkiä Macdonaldia tapaisia "socialisteja", vaan sellaisia (Clynes, Thomas ym.), jotka eivät halua peittää imperialis-min palvelijanaansa edes niin lo-riesteellisen poskimallaan ta kuin j-lä on esitetty. Mutta sittenkin Työväen Puolue — se on koko Eng-lannin ammattiyhdistysväki, kun ole (työttömät), palkanpoikemiset, su-ret lakot, yleinen työttymättömyys) panevat sen liikkeelle, silloin tapahtuu hyvin helposti se, mitä Macdo-nald nyt pitää merkittäväksi: että se myös saanee tahtonsa puolu-teen johdolle. Johan tässä syyskuussa nähtiin, kuinka johtoherat taantui joukkojen pillin mukaan, kun joo-ko laimehtivat uhaten mennä omalle teilleen. Ja Marx aikoinaan totei, että levottomina aikoina muutuu kansanjoukkojen mieliala äkkiä, pu-lueet painautuvat nopeasti vasemmalle ja uudet, jyrkemmät, työntävä-talalle. Lähiaika on osottava mitä määrin Englannin Työväen Puolue tulee tulkitsemaan työväen kunois-sellisuutta, tai — mikä näyttää luul-tavammalta — milloin siellä on ma-neriä valmis kumouksellisen puolueen esiintyä. Jokainen uusi kohaus Eng-lannissa osottaa, kuinka tyhjät nu-nussanat ja silmääkääntö-ohjelma menettävät tehoaan ja luokkatalon todellisuus panee ratkaisevat kysymykset päiväjärjestykseen.

Ranskan rahataloudellinen tila

Eräassa Ranskan lehdessä on julkaisu kokonaan Ranskan edustajan Brysselin konferenssille jättämä selostus Ranskan rahataloudellisesta tilasta. Poimimme siitä tähän muutamia tietoja.

Valtion menot olivat 1914 vuoden elokuun 1 p:n ja 1918 vuoden mar-raskuun 11 päivän välisenä aikana noin 200 miljardia frangia. Nämä menot suoritettiin seuraavalla tavalla: verotuloilla 32, vakutetuilla ko-timaisella lainalla 53.5, ulkomaisella luoton avulla 31.5, lyhytaikaisilla lainoilla 50 ja etuottoilla pankeista Ba-que de France ja Banque de l'Al-gerie 25 miljardia frangia.

Säännölliset ja vakinaiset valtion vntuosit menot ovat nyt 21.76 miljona frangia, josta kallekkin v-tiovelkain kustannuksia on 11.80 miljona frangia. Valtion menot j-tulojen tasapainon saavuttamiseksi on määrätty uusia veroja 7.95 miljona fr. tullen veroja nyt he-täkin Ranskan asukasta kohti 574 fr. 129 frangin asemasta v. 1913.

Maan yleinen tilanne oli 1913 vuoden marraskuun 11 p:nä seuraava. Lukuunottamatta mieshukkaa, täytyi Ranskan kestää 10 varakkaimmista departementista häviöitä. Menettely oli: 3,731,000 hehtaarin tuhottu ma-alue, joka on 7 pros. Ranskan koko pinta-ala; 4,757,000 asukasta väestö, joka oli 12 pros. Ranskan koko väestöstä; 10 pros. Ranskan koko maataloustuotannosta; 74 pros. Ranskan kivihiiltä ja malmituotannosta; 92 pros. rautatuotannosta; 5 pros. valtuotannosta; 60 pros. ruu-ta- ja terästuotannosta; 80 pros. teollisuustuotannosta, 70 pros. villatuotannosta; 50 pros. langantuotannosta, 50 pros. hampuu ja pel-lavakangastuotannosta sekä 30 pros. llinavaate, puku- ja vaatetustuotannosta.

Ranskan, jonka tuotanto ennen sotaa riitti tyydyttämään maan tarpeet, täytyi suudessa määrin turvata ulkomailhin. Kauppapalanssi 1918 osotti 19 miljardin frangin ruu-rusta tuonin enemmyyttä.

Viime heinä 31 päivään mennessä on Ranskan valtionvaroihin käy-tetty hävitettyjen alueiden kunnou-ttamiseksi noin 20 miljardia fr. josta yli 10 miljardia kuluvana vuonna. Tästä on m.m. johtunut että 77 pros. hävitetyistä teollisu-laitoksista on jälleen pantu käy-tiin, joka kokonan tai osaksi, sekä että viljelyskelpoisesta maasta on 1,757,000 hehtaaria saatettu uudelle viljelyskuntoon. Kaupunkien ja kylien jälleerakentamista sitä varten on tuskin vielä aloitettu. Asu-topiia, joka on johtunut 390,000 ty-lon hävittämisestä, josta 290,000 on kokonaan tuhouttu, v.

Viime heinä 31 p:nä oli koko valtiolvelka 235.71 miljona, josta vakautettua oli 124.430, määrätään-tä 34,032 sekä etuottoja pankeista Banque de France ja Banque de l'Algerie 25,930 milj. fr. Kuluvana vuoden 7 ensimmäisen kuukauden aikana on koko valtiolvelka lisääntynyt 16,350 miljoonaa, josta vakautettua velka 15,085 ja määräaikainen 1,265 milj. fr.

Ulkomaan velka oli viime heinä 31 p:nä 34 miljardia fr. Jaksotettiin Yhdysvaltain, Ison-Britannian, Japanin, Espanjan, Ruotsin, Norjan, Hollannin, Sveitsin, Argentinan ja Uruguayn kesken.